

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 442
Tarih : 19.08.2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

26.09.2004 Tarih ve 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesiyle birlikte ilişlide sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

Nursel AYDOĞAN

Diyarbakır Milletvekili

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
19 Ağustos 2015
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
19 Ağustos 2015
No: 16444

GENEL GEREKÇE

Halkın bir kesimini etnik, sınıf, din, mezhep, cinsel tercih ve bölge farklılığına dayanarak aşağılayan söylemler toplumun bir kesimi üzerinde nefret duyguları yaratırken diğer bir kesimini de ötekileştirmektedir. Nefret söylemi zamanla nefret suçuna dönüşmekte ve suç işlemeye yakın kitlelerin ortaya çıkmasını sağlamaktadır.

Dünya tarihinde nefret söyleminin tanımı ve bu söylemin doğurduğu suçların engellenmesi amacıyla yapılan ilk girişim 1960'lı yıllarda Amerika Birleşik Devletleri'nde gerçekleşmiştir. ABD'de özellikle Yahudiler'e yönelik saldırıları engellemek için 1985'te nefret yasaları çıkarılmıştır. Bu yasalar sanığın sübjektif duygularının, düşüncelerinin işlediği suçu artırıcı unsurlar olarak kabul edilmesini ve ayrıca cezalandırılmasını öngörmüştür. 1990'lı yılların sonlarına doğru ise nefret yasalarının kapsamı genişletilerek ırk, renk, etnik köken, uyruk, din, cinsiyet, cinsel yönelim, yaş, fiziksel ve zihinsel engel gibi farklılıklar da yasa kapsamına alınmıştır. Yasa, bu haliyle, toplumda baskı görmeye açık, savunmasız grupların, diğer grupların ve sınıfların önyargıya dayanan her türlü saldırılarına karşı güvence altına alınmasını amaçlamıştır.

Uluslararası hukuk düzleminde nefret söylemine dair iki önemli belge daha bulunmaktadır.

Bunlar;

- Uluslararası Sivil ve Politik Haklar Sözleşmesi (ICCPR),
- Her Türlü Irk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılmasına ilişkin Uluslararası Sözleşme(ICERD).

ICCPR'de "*ayrımcılığa, düşmanlığa veya şiddete tahrik eden milliyet, ırk veya din kökenli her türlü yandaşlık*" kanunen yasaklanmıştır. ICERD'nin 4 üncü maddesinde ise, "*ırka dayalı ayrımcılığı teşvik eden ve kışkırtan her türlü propaganda faaliyeti yasa dışı*" ilan edilir. Ayrıca, Avrupa Konseyi görevi daha geniş bir Avrupa'da ırkçılıkla ve ırk ayrımcılığıyla insan haklarının korunması bakış açısı temelinde mücadele etmek olan Irkçılık ve Hoşgörüsüzlüğe Karşı Avrupa Komisyonu'nu (ECRI) kurmuştur. ECRI, 7 sayılı Genel Politika Tavsiye Karar'ında ırkçılığı tanımlayarak ırkçı ifadeleri ele almıştır. Söz konusu ifadeler, "ırk, renk, dil, din, milliyet veya ulusal veya etnik kökeni nedeniyle bir kişi veya gruba yönelik şiddet, nefret veya ayrımcılığın alenen kışkırtılması, bu kişi veya grubun alenen aşağılanmasını veya tehdit edilmesini kapsar"

Nefret söylemini suç olarak düzenleyen ülkeler mevcuttur. Hollanda Ceza Kanunu'na göre bir gruba ırkı, dini veya hayat felsefeler, cinsel yönelimleri ya da fiziksel, psikolojik, ruhsal engellilikleri nedeniyle aşağılayıcı ifadelerde bulunmak suçken,

İzlanda Ceza Kanunu ulusları, "ten renkleri, ırkları, dinleri veya cinsel yönelimleri nedeniyle bir gruba alay edici, kötüleyici, rencide edici veya tehditkâr davranış sergileyen herkes cezalandırır.

Norveç ise "ten renkleri, etnik kökenleri, eşcinsel yaşam biçimi veya yönelimleri ya da din ve felsefi yaşam biçimleri sebebiyle bir bireye karşı nefret, zulüm ve küçümsemeyi teşvik etmeyi yasaklamıştır. Türkiye siyasi tarihi politikacıların sorumsuz bir şekilde medya üzerinden sistematik biçimde yaydığı nefret söylemi içerikli dil ve bu dilin yarattığı sosyolojik tahribatlar ile doludur. Bu konuda Anayasa'nın 10 uncu maddesi herkesin dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğunu belirtir.

Bununla birlikte yine 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 3 üncü maddesi de adalet ve kanun önünde eşitlik ilkesini koruma altına alırken, 76 ncı maddesi soykırım suçunu yasaklamakta, 122 inci maddesi ayrımcılığı, 216 ncı maddesi ise halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılamayı suç saymaktadır.

Nefret söylemi ve suçu, insan hayatı başta olmak üzere, birlikte yaşama iradesine zarar veren sistematik bir şiddet türü olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle yazılı, görsel ve sanal medya hem nefret söyleminin üretimi ve yayılmasında hem de insanların hedef olarak gösterilmesinde yoğun biçimde kullanılmaktadır. Türkiye'de nefret söylemi ve nefret suçları demokrasinin pekişmesini birlikte yaşama kültürünün güçlenmesini engelleyen giderek büyüyen bir soruna dönüşmüştür. Siyasi parti liderleri, milletvekilleri, gazeteler, televizyon kanalları, kamu görevlileri nefret söylemini kullanmaktan çekinmemektedir. Kitle iletişim araçları aracılığıyla yayılan nefret söylemi belli bir kültürel kimlik üzerine aşağılayıcı, düşmanlaştırıcı ve dışlayıcı tanımlamalar yapılarak kullanılmaktadır. Bu kimliklerin aynı zamanda özellikle Ermeniler, Kürtler, Yahudiler ve eşcinseller olarak seçilmesi kullanılan nefret söyleminin sistematik olduğunu göstermektedir.

Belirtilen tüm bu nedenlerden hareketle Türkiye'de mevcut Türk Ceza Kanunu'nun caydırıcılık konusunda bir etkiye sahip olmadığı ortaya çıkacaktır. Türkiye ayrımcılık, nefret suçları, nefret söylemi konusunda taraf olduğu sözleşmelerden doğan yükümlülükleri bütünüyle ve etkin bir şekilde yerine getirmelidir. Bu bağlamda; Halkların Demokratik partisi olarak ***"Türk Ceza Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi"*** hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile Ceza Kanunun ilgili maddelerinde nefret saikiyle işlenen suçların cezalarının arttırılması amaçlanmıştır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'na aŐağıdaki Madde eklenmiŐtir.

EK MADDE 1: Bu Kanunun 81., 82., 86., 94., 96., 102., 103., 105., 106., 107., 108., 109., 120., 123., 125., 148., 149., 151., 153., 213. Maddelerinde düzenlen suçların kiŐinin mensup olduğu grup nedeniyle yahut direkt olarak o grubun hedef alınmasıyla; din, dil, mezhep, siyasi veya felsefi görüŐ, etnik köken, cinsiyet, cinsel yönelim, yaş, sakatlık gibi ayırt edici bir özellikten dolayı iŐlenmesi halinde verilecek ceza beŐte bir oranında arttırılır.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.